

A close-up photograph of a large quantity of ripe, dark red cherries with green stems, filling the top half of the page.

MVO-SECTORPASPOORT HANDEL IN GROENTEN EN FRUIT

(Bron: VLAM)

De laatste jaren werd intensief gewerkt aan milieuvriendelijke bedrijfsprocessen, goed werkgeverschap, terugdringen van de negatieve impact op mens en milieu, voedselveiligheid en traceerbaarheid, enz. Met een wildgroei aan studies, projecten, onderzoeken, die daarenboven vaak handelen over deelthema's van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), is uitgebreid ingezet op 'doing things right': efficiëntieverbetering en tegengaan verspilling van kapitaal, inzet en grondstoffen. Maar tegelijk wordt het steeds moeilijker om door de bomen het bos te blijven zien.

Met de ESF-sectoroproep GRI werd aan sectororganisaties de kans geboden om in te zetten op 'doing the right things': doelgericht focussen op die uitdagingen die de meeste meerwaarde kunnen creëren, zowel op ecologisch, sociaal-maatschappelijk als financieel vlak. Op die manier wordt duurzaamheid ingebed in een langetermijnvisie. Duurzaamheid betekent immers ook de rekbaarheid en draagkracht hebben om een crisis te overwinnen. Door in te zetten op innovatie, een constructieve dialoog met medewerkers, klanten en leveranciers, stimulerende en veilige werkomgevingen, terugdringen van de milieubelasting, kunnen onze bedrijven immers het verschil maken.

Het is bekend dat bedrijven die initiatieven nemen om maatschappelijk verantwoord te ondernemen een voetje voor hebben. Als ook hun klanten en andere stakeholders op de hoogte zijn van het duurzame bedrijfsbeleid kan dit bovendien een concurrentieel voordeel opleveren.

Neemt u ook al initiatieven waaruit uw betrokkenheid met mens en milieu blijkt? Fantastisch! Maak uw duurzaamheidsinspanningen dan vooral ook meetbaar, kenbaar én aantoonbaar.

Dit MVO-sectorpaspoort zet u hierbij op weg!

Wat is een MVO-sectorpaspoort?

Er is geen 'one size fits all' model voor duurzame ondernemingen. Elke sector heeft eigen aandachtspunten en uitdagingen. Vandaar dat Fresh Trade Belgium, drie pilootbedrijven en verschillende stakeholders hebben samengewerkt bij het opstellen van een eigen MVO-sectorpaspoort. Dit MVO-sectorpaspoort verzamelt de meest relevante **uitdagingen op financieel-economisch, sociaal-maatschappelijk en ecologisch vlak** en koppelt deze aan een set van indicatoren. De bedoeling hiervan is om de drempel naar een duurzaamheidsverslag – en hieraan gekoppelde duurzaamheidsstrategie – voor bedrijven in de sector te verlagen.

Een **duurzaamheidsverslag** is een nuttig instrument om de MVO-koers te bepalen, het nodigt uit om doelen te stellen en nieuwe initiatieven te nemen. De referentiestandaard als het gaat om de publicatie van economische, sociale en milieu-informatie, is het Global Reporting Initiative (GRI). GRI produceert 's werelds meest volledige raamwerk voor duurzaamheidsverslaggeving, om zo meer transparantie van organisaties te bewerkstelligen. Het raamwerk, met de Reporting Guidelines als hart, zet principes en indicatoren uiteen die bedrijven kunnen gebruiken bij het meten en rapporteren van hun economische, ecologische en sociale prestaties. GRI streeft naar een continue verbetering en een toename in het gebruik van de richtlijnen, die gratis beschikbaar zijn via www.globalreporting.org.

Meest relevante duurzaamheidsuitdagingen voor onze sector

Onze sector kent vele uitdagingen en ambities. De ene al relevanter en belangrijker dan de andere. De **materialiteitsmatrix** geeft zowel de prioriteiten van onze sector (horizontale as 'belang voor het bedrijf/sector') als de verwachtingen en belangen van onze stakeholders (vertikale as 'belang voor de stakeholders') weer. De thema's zijn geordend in vijf categorieën (conform de GRI-richtlijnen):

- Economisch
- Milieu
- Arbeidsomstandigheden
- Bijdrage aan de maatschappij, mensenrechten
- Productverantwoordelijkheid

“Onze sector vormt een schakel in een uitgebreidere keten. We willen alvast onze verantwoordelijkheid nemen, maar vele thema's moeten in overleg en in samenwerking met de overige spelers in de keten worden gerealiseerd.”

De betrokken **stakeholders** waren Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties - Ann De Craene en Laurien Danckaerts, Ondernemers voor Ondernemers - Inge Overmeer, Vegaplan - Katrien Ghesquiere, Leefmilieu Brussel BIM - Joséphine Henrion, Universiteit Gent - Mieke Uyttendaele, Philippe Toussaint - manager sustainable sourcing Colruyt, Unizo Internationaal - Gijs Kookken en Annemarie Van De Walle en Special Fruit - Koen Maes. Deze groep werd twee keer geconsulteerd. In een eerste stakeholderoverleg werd een longlist aan mogelijke thema's besproken (november 2013). In de daaropvolgende validatieworkshop beïnvloedde de stem van de stakeholders de keuze van de thema's en de indicatoren (januari 2014).

“De meest succesvolle bedrijven in de toekomst zijn zij die investeren in duurzaamheid en een waarde toevoegen aan de maatschappij. Wie nu niet begint met maatschappelijk verantwoord ondernemen, mist de boot.”

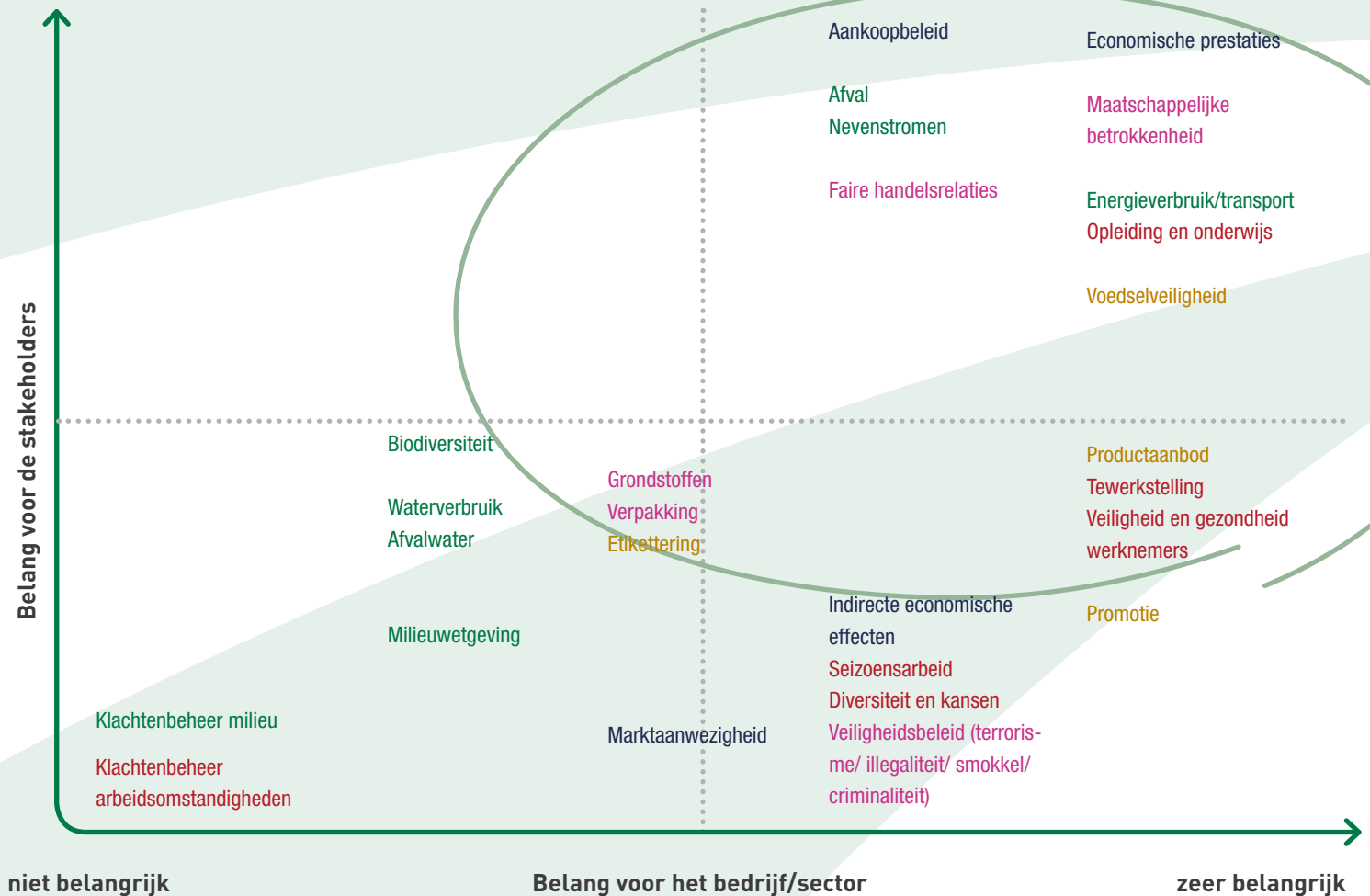

(Bron: VLAM)

“Let op dat het systeem niet verzinkt in tellingen en metingen. Maar zorg ervoor dat naast de meetbare indicatoren – die zeker nodig en belangrijk zijn – er ook een duurzaamheidsklimaat heerst en vooral zorg is voor dialoog en communicatie”

Materialiteitsmatrix

zeer belangrijk

niet belangrijk

Belang voor het bedrijf/sector

zeer belangrijk

Hoe deze uitdagingen meetbaar maken?

“Het sectorpaspoort maakt duurzaamheid tastbaar via concrete indicatoren.”

Fresh Trade Belgium leden die invulling willen geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid besteden minstens aandacht aan onderstaande MVO-thema's. Voor elk thema wordt een voorstel gedaan voor indicatoren. Waar mogelijk wordt tevens verwezen naar een GRI-indicator. Meer toelichting over de berekening en omschrijving van deze indicator vindt u in de GRI G4 richtlijnen, die u kan downloaden via:

<https://www.globalreporting.org/reporting/g4/Pages/default.aspx>

“Het sectorpaspoort geeft een concrete eerste aanzet tot GRI-duurzaamheidsrapportering en is zeer praktisch voor wie niet vertrouwd is met de materie. De thema's laten ook ruimte voor eigen interpretatie en accenten.”

(Bron: VLAM)

“Het MVO-sectorpaspoort laat toe om zichtbaarheid te geven en aan te tonen hoe invulling wordt gegeven aan de (toenemende) vraag naar “duurzame” producten bij retailers, restaurants, catering enz.”

“Het spreekt voor zich dat alle duurzaamheidsinspanningen zich ook moeten vertalen in economisch verantwoord ondernemen.”

Thema	Voorgestelde indicator	GRI-verwijzing
Economische prestaties	<p>Samenvatting van de jaarrekening (in euro):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkomsten/omzet • Werkingskosten • Personeelsvergoedingen • Betalingen aan kapitaalverstrekkers (dividenden, financiële kosten) • Betalingen aan overheden (belastingen) • Winst/verlies 	G4-EC1 Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd
Aankoopbeleid Faire handelsrelaties (gedragscode leveranciers en klanten) Leveranciersbeoordeling voor milieu aangelegenheden/arbeidsomstandigheden/maatschappelijke criteria Grondstoffen	<ul style="list-style-type: none"> • Deel van de uitgaven dat besteed wordt bij lokaal gevestigde leveranciers op belangrijke bedrijfslocaties • Deel import uit risicolanden (cfr. lijst werelddbank http://www.worldbank.org/) <ul style="list-style-type: none"> o Significante potentiële en actuele effecten in de toeleveringsketen en ondernomen acties o % leveranciers die werden gescreend op deze effecten • Aantal ton of % gecertificeerde fruit en groenten (fair trade, Rainforest Alliance, Global Gap, Vegaplan, bio, enz.) • Naleving / initiatieven / overleg ikv gedragscode voor faire relaties tussen aanbieders en kopers in de agro-voedingsketen • Aantal geregistreerde en opgeloste klachten • Aantal rechtszaken of arbitrages, alsmede de resultaten ervan 	G4-EC9 Deel van de uitgaven dat besteed wordt bij lokale leveranciers G4-EN32, G4-EN33, G4-EN34 Beoordeling leverancier en klachtenbeheer milieu G4-LA14, G4-LA15, G4-LA16 Beoordeling leverancier en klachtenbeheer arbeidsomstandigheden G4-HR1 → 12 Mensenrechten G4-S03, G4-S04, G4-S05 Anti-corruptie G4-S07 Concurrentiebelemmerend gedrag G4-EN29, G4-S08, G4-PR9 Naleving wet- en regelgeving G4-S09, G4-S010, G4-S011 Beoordeling leverancier en klachtenbeheer mensenrechten G4-PR3, G4-PR4 Informatie en etikettering G4-EN1 Totale hoeveelheid gebruikte materialen naar gewicht of volume
Energieverbruik Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Elektriciteitsverbruik (GJ, kWh) • % energie afkomstig van alternatieve / duurzame energiebronnen • Brandstofverbruik (GJ, kWh) • Transportkeuze (boot, vliegtuig, ed.) + CO₂-compensatie 	G4-EN3 Energie (verbruik/opwekking) binnen de organisatie G4-EN15 Directe emissie van broeikasgassen (GHG scope 1) G4-EN16 Indirecte emissie van broeikasgassen (GHG scope 2) G4-EN30 Significante milieugevolgen van het transport van producten en andere goederen en materialen die worden gebruikt voor de activiteiten van de organisatie en het vervoer van personeelsleden
Verpakking	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal ton verpakkingsmateriaal • % gerecycleerd/hergebruikt verpakkingsmateriaal • % bioplastics • Innovatie in verpakkingstechniek • Preventiemaatregelen verpakkingen (cfr. preventieplan) 	G4-EN28 Percentage producten dat is verkocht en waarvan de verpakking is ingezameld, naar categorie
Afval Nevenstromen	<p>Aantal ton en verwijderingsmethode</p> <ul style="list-style-type: none"> • nevenstromen (productieonregelmatigheden, verkeerde etikettering, verpakkingsfoutjes en voorraadoverschotten) <ul style="list-style-type: none"> o dierlijke voeding o industriële verwerking o voedselbanken o landbouw (organisch bodemverbeterend middel of meststof) o compost, o ... • verpakking • overig afval (papier, PMD, ed.) 	G4-EN23 Totaalgewicht afval naar type en verwijderingsmethode
Opleiding en onderwijs	Aantal opleidingsuren per jaar, per geslacht, onderverdeeld naar werknemerscategorie	G4-LA9 Gemiddeld aantal uren dat een werknemer per jaar besteedt aan opleidingen per geslacht, onderverdeeld naar werknemerscategorie

<p>Tewerkstelling</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Totaal personeelsbestand (verplichte GRI-indicator) - totaal per contracttype, regio en geslacht - vast/tijdelijk per contracttype en geslacht - interims / onderaannemers / zelfstandigen - significante wijzigingen, seizoenswijzigingen - Personeelsverloop per leeftijd ←30 jaar, 30-50 jaar, →50 jaar - Personeelsverloop per geslacht M / V - Aantal nieuwe medewerkers per leeftijd ←30 jaar, 30-50 jaar, →50 jaar - Aantal nieuwe medewerkers per geslacht M / V 	<p>G4-LA1 Totaal aantal en snelheid van personeelsverloop en nieuwe aanwervingen per leeftijdsgroep, geslacht en regio</p>
<p>Veiligheid en gezondheid werknemers</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal ziektedagen • Aantal nieuw begonnen ziekteperiodes • Andere afwezigheidsdagen + redenen • Afwezigheidsdagen owv arbeidsongevallen <ul style="list-style-type: none"> o Ernstgraad/frequentiegraad o Met/zonder werkverlet • Sterfgevallen • Investerings in welzijn op het werk • Verzuim/aanwezigheidsbeleid • Beleid tav medewerkerstevredenheid, klachtenbeheer arbeidsomstandigheden 	<p>G4-LA6 Letsel-, beroepsziekte-, uitvaldagen- en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen per regio en per geslacht</p> <p>G4-LA16 Aantal geregistreerde en opgeloste klachten arbeidsomstandigheden</p>
<p>Maatschappelijke betrokkenheid</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatieven inzake maatschappelijke betrokkenheid Noord / Noord Noord / Zuid • Maatschappelijke investeringen 	<p>G4-S01 Percentage activiteiten met geïmplementeerd lokaal gemeenschapsengagement, impact beoordeling en ontwikkelingsprogramma's</p> <p>G4-S02 Activiteiten met een significante potentiële en actuele negatieve impact op de lokale gemeenschap</p> <p>G4-EC1 Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd</p>
<p>Productaanbod (assortiment/variatie)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal artikelen (assortimentsgrootte) • Beleid tav marketingcommunicatie, informatieacties inzake oorsprong en aanbod, kwaliteit, gezondheid / welzijn, ed. Naar retail en consument 	<p>G4-PR6, G4-PR7 Marketingcommunicatie</p>
<p>Voedselveiligheid (autocontrole, traceerbaarheid) Etikettering (naleving)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beleid tav (volledige) traceerbaarheid • Aantal geregistreerde en opgeloste klachten • % en totaal aantal activiteiten onderworpen aan audits en/of beoordelingen rond voedselveiligheid of andere (Organisation Environmental Footprint) <ul style="list-style-type: none"> o Certificatie (BRC, autocontrole, HACCP, sectoraal bemonsteringsplan, enz.) o Certificatie nevenstromen • Totaal aantal uren personeelstraining over beleid en procedures betreffende aspecten van voedselveiligheid of andere (bv. milieu) die relevant zijn voor de activiteiten, met inbegrip van het percentage van het personeel dat de trainingen gevolgd heeft 	<p>G4-PR1 Percentage van belangrijke product- en dienstencategorieën, waarvan de gevolgen inzake gezondheid en veiligheid worden beoordeeld met het oog op verbetering</p> <p>G4-PR2 Totaal aantal gevallen van niet-naleving van regelgeving en vrijwillige codes betreffende de gevolgen voor gezondheid en veiligheid van producten en diensten gedurende de levensduur, naar type resultaat.</p>

Vragen of suggesties i.v.m.
dit MVO-sectorpaspoort?
Contacteer ons via +32 9 339 12 52
of mail naar freshtradebelgium@fphouse.be

Fresh Trade Belgium roadmap voor een duurzame toekomst

Maatschappelijk belang fruit en groenten

Fruit en groenten dragen bij tot een goede gezondheid en algemeen welzijn. Maar toch staat het verbruik onder druk. Er moet dus sterk worden ingezet op promotie van fruit en groenten.

Kleine wijzigingen maken soms het verschil. Handelsbedrijven kunnen zelf ambassadeur zijn van hun product door fruit en groenten ter beschikking te stellen van werknemers en bezoekers.

Voedselveiligheid en kwaliteit

De Gids Autocontrole G014 die werd uitgewerkt door de handel en verwerking van AGF ism Universiteit Gent is een door FAVV officieel erkend instrument dat bedrijven kunnen gebruiken om voedselveiligheid aantoonbaar te implementeren. Fresh Trade Belgium participeerde van 2010 tot 2014 ook in Vegitrade, een Europees onderzoeksproject, gecoördineerd door de Universiteit Gent, dat focuste op voedselveiligheid in een context van internationale handel en klimaatverandering. De onderzoeksresultaten worden nu stelselmatig verder uitgewerkt en vertaald naar concrete aanbevelingen en adviezen die

voedselveiligheidsrisico's nog verder kunnen inperken, oa door betere preventieve maatregelen of doelgerichte controles. Deze aanbevelingen worden in een volgende fase ook opgenomen in de Gids Autocontrole.

Opleidingen

Fresh Trade Belgium erkent het belang van goede communicatie op verschillende niveaus (intern in het bedrijf maar ook naar klant en leverancier toe) en gelooft in het belang van kennisoverdracht om betrokkenheid te vergroten. Fresh Trade Belgium organiseert daarom geregeld opleidingen en seminaries voor de groothandel in AGF. In eerste instantie zijn er de opleidingen productkennis van diverse soorten fruit en groenten (vollegrondsgroenten, glasgroenten, exoten, steenfruit, bessen...) die in 2015 een uitbreiding kennen naar keuren op de werkvloer. Betere kennis motiveert werknemers en komt ook het bedrijf ten goede.

Energiecollectief

Naast maatregelen die bedrijven zelf nemen om het energieverbruik te beperken werkt Fresh Trade Belgium aan een energiecollectief waarbij

bedrijven met gelijkaardige profielen (koeling en opslag) kunnen genieten van concurrentiële tarieven en duidelijke contractvoorwaarden.

Logistiek

Fresh Trade Belgium is partner in het project Bel'Orta GAP dat bundeling van goederen beoogt en snelle service op de luchthaven door het vooraf afhandelen van controles en bepaalde formaliteiten. Dergelijke projecten dragen bij tot beter milieu en meer rendabiliteit. Fresh Trade Belgium ondersteunt ook initiatieven van oa UNIZO rond efficiënte logistiek.

Leveranciersrelaties 3de landen

Bij import producten is het van belang meer te weten rond herkomst van het product, arbeidsomstandigheden, rol die productie kan spelen bij plaatselijke bevolking. Diensten als COLEACP kunnen ondersteuning bieden bij vorming en begeleiding van lokale producenten om te kunnen voldoen aan de Europese vereisten. Fresh Trade Belgium werkt eraan om toegang tot deze diensten te faciliteren.

MVO-sectorpaspoort in de praktijk ...

Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) is steeds belangrijker voor bedrijven. Maar hoe begin je hieraan als bedrijf en blijf je het bos door de bomen zien in alle MVO-aspecten en uitdagingen? En hoe kan je de geleverde inspanningen en concrete realisaties meetbaar en aantoonbaar maken? Met dit MVO-sectorpaspoort zetten we u alvast in de goede richting ...

Met het MVO-sectorpaspoort, en dus de identificatie van de kernthema's wordt de drempel voor de bedrijven uit de sector lager om met MVO aan de slag te gaan. Drie pilootbedrijven (Van Laethem, Boussier J. en Nicolai Fruit) testten dit sectorpaspoort uit en maakten hun inspanningen zichtbaar in een duurzaamheidsverslag als inspiratiebron voor sectorgenoten.

www.bellaroma.eu

www.boussier.be

www.nicolaifruit.be

“Als eerste aanzet tot duurzaamheidsrapportering binnen de sector biedt het MVO-sectorrapport een heel duidelijk kader waarin gewerkt kan worden. Wanneer de organisaties in de sector de tijd en moeite nemen om het duurzaamheidsverslag concreet en specifiek voor zichzelf uit te werken, kan dat een mooi resultaat opleveren. Om er het echte MVO-karakter en dat van hun organisatie in te brengen zullen ze nog wat inspanning moeten leveren. Maar met de nodige motivatie en eventueel nog individuele ondersteuning kan dat zeker lukken.”

Colofon

Dit MVO-sectorpaspoort werd gerealiseerd door Fresh Trade Belgium met steun van het Europees Sociaal Fonds (ESF) en onder begeleiding van een externe consultant (Anouk Van de Meulebroecke, slidingdoors). Drie pilootbedrijven engageerden zich om transparant over hun ecologische en sociale inspanningen te communiceren in een duurzaamheidsverslag. Op die manier wensen we bij te dragen aan een verdere professionalisering van onze sector.

Meer informatie: www.freshtradebelgium.be

Maart 2015

Bron fotomateriaal: Boussier, Van Laethem en Nicolai